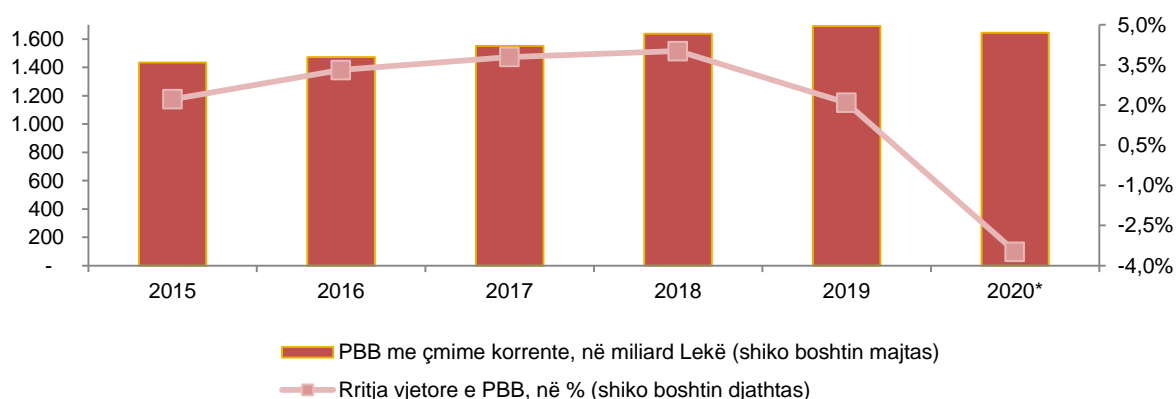

Produkti i Brendshëm Bruto, 2020

Vlerësime finale 2019 dhe gjysmë-finale 2020

Tiranë, më 31 Mars 2022: Në vitin 2020 ekonomia shqiptare shënoi një rritje në terma realë (në volum) prej -3,48 %, krahasuar me vitin 2019, pas një rritje prej +2,09% në vitin 2019 krahasuar me vitin 2018 .

Fig 1. PBB dhe rritja ekonomike, 2015 – 2020*

Sipas të dhënave me baza vjetore, PBB me çmime korrente në vitin 2020 u vlerësua 1,644,077 milion lekë (13,3 miliardë Euro) dhe 1,691,903 milion lekë (13,8 miliardë Euro) për vitin 2019. PBB për frymë në vitin 2020 arriti 579 mijë lekë (ose 4,681 €) nga 593 mijë lekë (ose 4,818 €) që ishte në vitin 2019.

Tab.1 Treguesit kryesorë makroekonomikë (2019-2020* me çmime korrente)

Treguesit	Vitet		
	2019	2020*	
Produkti i Brendshëm Bruto me çmime korrente (në milion lekë)	1.691.903	1.644.077	
Të ardhurat kombëtare bruto (në milion lekë)	1.669.759	1.616.720	
Rritja reale vjetore e PBB me çmime konstante krahasuar me vitin e mëparshëm (në %)	2,09	-3,48	
Deflatori i PBB (në %)	1,26	0,68	
Popullsia mesatare vjetore (në mijë banorë)	2.854	2.838	
Produkti i Brendshëm Bruto për frymë	Mijë lekë	593	579
	EURO	4.818	4.681
	USD	5.396	5.332

2019* Të dhëna finale

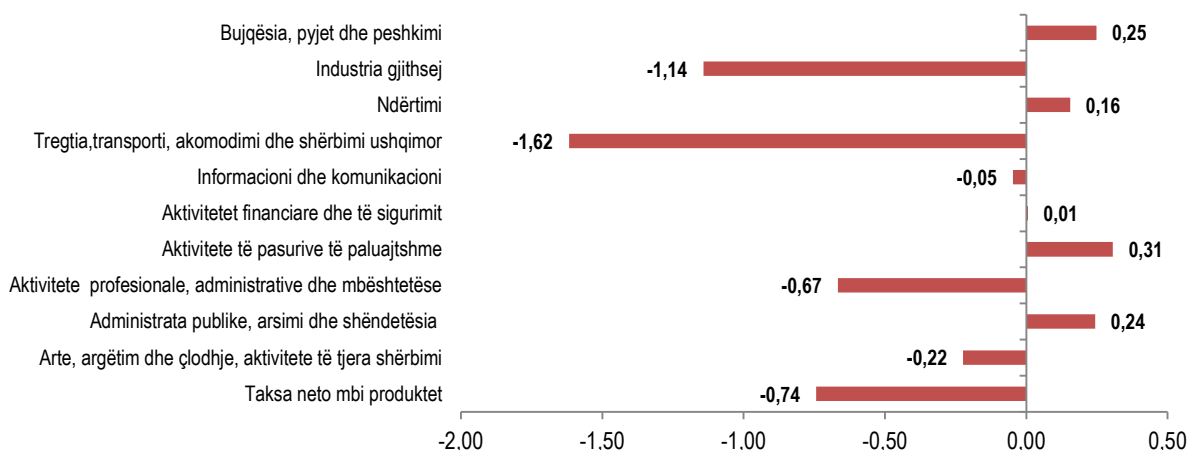
2020** Të dhëna gjysmë-finale

Për t'u konsultuar me botime të tjera, vizitoni faqen e INSTAT: <http://www.instat.gov.al/>

Sipas PBB-së me metodën e prodhimit, kontributin kryesor në këtë rritje e kanë dhënë aktivitetet e ekonomisë si: “Bujqësia, pyjet dhe peshkimi” me 0,25 pikë përqindje; “Ndërtimi” me 0,16 pikë përqindje; “Administrata publike, arsimi dhe shëndetësia” me 0,24 pikë përqindje; “Aktivitetet të pasurive të paluajtshme” me 0,31 pikë përqindje; “Aktivitetet financiare dhe të sigurimit” me 0,01 pikë përqindje; “Informacioni dhe komunikacioni” me -0,05 pikë përqindje; “Aktivite të profesionale, administrative dhe mbështetëse” me -0,67 pikë përqindje; “Industria gjithsej” me -1,14 pikë përqindje; “Tregtia, transporti, akomodimi dhe shërbimi ushqimor” me -1,62 pikë përqindje.

Taksat neto mbi produktet kontribuan respektivisht me -0,74 pikë përqindje.

Fig 2. Kontributi i degëve kryesore të ekonomisë në normën reale të rritjes së PBB 2020, në pikë përqindje

Përsa i përket strukturës së PBB-së sipas aktiviteteve ekonomike, peshën më të madhe në ekonomi për vitin 2020 vazhdojnë ta zënë *Shërbimet* gjithsej me 48,39 % , duke shënuar një ulje në terma realë me -4,13 % . *Industria dhe Ndërtimi* përbëjnë 20,01 % të PBB-së, të cilat në terma realë shënuan përkatësisht: *Industria* ulje me -9,48 % dhe *Ndërtimi* rritje me +1,81 % . *Bujqësia, gjuetia, pyjet dhe peshkimi* përbëjnë 19,3 % të PBB dhe janë rritur me 1,35 % në terma realë.

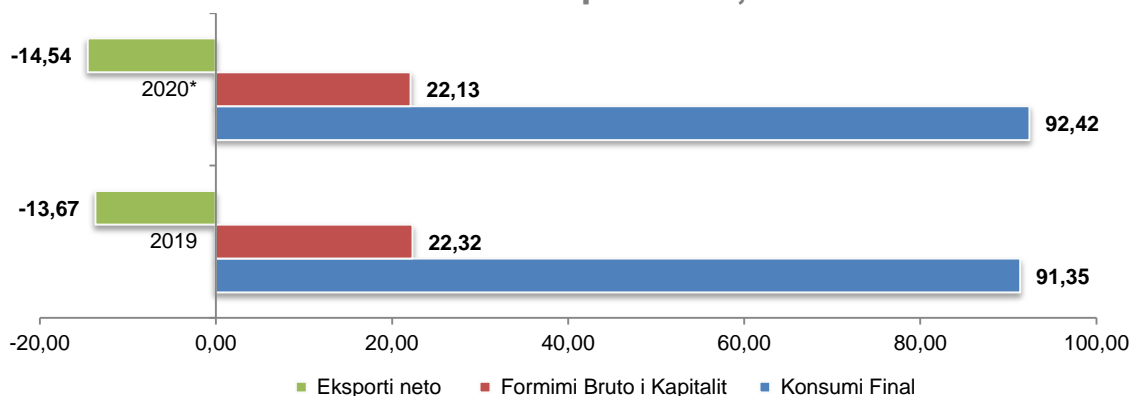
Deflatori i PBB-së për vitin 2020 ishte 0,68 %.

Sipas PBB-së me metodën e shpenzimeve, *Konsumi final* përbën peshën kryesore të shpenzimeve në ekonomi, me 92,42 % . Ky komponent u ul me -1,69 % në terma nominalë dhe -3,02 % në terma realë. Në strukturën e Konsumit Final është *konsumi final i popullatës* ai që zë peshën më të madhe me 79,87 % , i ndjekur nga *konsumi i administratës publike* me 11,87 % dhe *konsumi i institucioneve jo-fitimprurëse në shërbim të familjeve (JFSHF)* me 0,67 %.

Në vitin 2020, *Formimi bruto i kapitalit fiks*, i cili përbën 22,75 % të PBB-së, u ul me -0,92 % në terma nominalë dhe -1,14 % në terma realë, krahasuar me vitin 2019.

Eksportet e mallrave dhe shërbimeve u ulën me -29,52 %, në terma nominalë dhe me -27,86 % në terma realë, ndërkohë që *Importet e mallrave dhe shërbimeve* u ulën me -19,52 %, në terma nominalë dhe -19,79 % në terma realë, krahasuar me vitin 2019.

Fig 3. Struktura e PBB-së me metodën e Shpenzimeve, në %

Tab.2 Treguesit sipas aktiviteteve ekonomike

A10	Aktiviteti ekonomik sipas NVE Rev. 2	Vlerat me çmime korente Në Milion Lekë		Vlerat me çmime të vitit të mëparshëm	Rritja reale (%)	Struktura e PBB (%)		Kontributi
		2019	2020*	2020*	2020*	2019	2020*	2020*
A1	Bujqësia, pyjet dhe peshkimi	311.130	316.722	315.327	1,35	18,39	19,26	0,25
A2	Industria gjithsej	203.911	181.049	184.581	-9,48	12,05	11,01	-1,14
2a	nga cila: Industria përpunuese	105.849	99.270	99.369	-6,12	6,26	6,04	-0,38
A3	Ndërtimi	144.953	147.908	147.579	1,81	8,57	9,00	0,16
A4	Tregtia; transporti; aktivitetet e akomodimit dhe shërbimit ushqimor	285.249	265.810	257.878	-9,60	16,86	16,17	-1,62
A5	Informacioni dhe komunikacioni	50.493	49.985	49.702	-1,57	2,98	3,04	-0,05
A6	Aktivitetet financiare dhe të sigurimit	36.730	34.220	36.823	0,25	2,17	2,08	0,01
A7	Aktivitete të pasurive të paluajtshme	94.736	102.207	99.919	5,47	5,60	6,22	0,31
A8	Aktivitete shkencore, profesionale , administrative dhe mbështetëse	114.433	104.828	103.152	-9,86	6,76	6,38	-0,67
A9	Administrata publike;Arsimi; Shëndetësia dhe aktivitete të punës sociale	197.674	201.995	201.793	2,08	11,68	12,29	0,24
A10	Arte, argëtim dhe çlodhje; Aktivitete të tjera shërbimi	39.689	36.511	35.910	-9,52	2,35	2,22	-0,22
Vlera e Shtuar Bruto me çmime bazë		1.478.999	1.441.237	1.432.665	-3,13	87,42	87,66	-2,74
Taksa neto mbi produktet		212.904	202.840	200.333	-5,90	12,58	12,34	-0,74
PBB ME ÇMIMET E TREGUT		1.691.903	1.644.077	1.632.998	-3,48	100,00	100,00	-3,48

2019 Të dhëna Finale
2020* Të dhëna Gjysëm-finale

Tab.3 Treguesit e komponentëve kryesorë të Shpenzimeve

Treguesit e PBB-së	Vlerat me çmime korente Në Milion Lek		PBB me çmime të vitit të mëparshëm (2020/2019)	Rritja reale (%) 2020*	Struktura e PBB (%)		Kontributi 2020*
	2019	2020*			2019	2020*	
Konsumi Final	1.545.506	1.519.416	1.498.783	-3,02	91,35	92,42	-2,76
Konsumi Final i Popullatës	1.340.230	1.313.148	1.292.926	-3,53	79,21	79,87	-2,80
Konsumi Final i Administratës Publike	191.980	195.196	194.788	1,46	11,35	11,87	0,17
Konsumi Individual	88.070	90.834	89.850	2,02	5,21	5,52	0,11
Konsumi Kolektiv	103.910	104.362	104.938	0,99	6,14	6,35	0,06
Konsumi i Institucioneve Jo-fitimprurëse	13.296	11.072	11.069	-16,75	0,79	0,67	-0,13
Formimi Bruto i Kapitalit Fiks	377.519	374.045	373.217	-1,14	22,31	22,75	-0,25
Ndryshimet e gjëndjeve	11.831	7.383	7.443		0,70	0,45	
Mospërputhje statistikore	-11.659	-17.656	-18.170		-0,69	-1,07	
Eksporti neto	-231.294	-239.111	-228.275	1,31	-13,67	-14,54	0,18
Eksportet e mallrave e shërbimeve (fob)	529.638	373.271	382.073	-27,86	31,30	22,70	-8,72
Eksportet e mallrave	111.511	98.184	108.619	-2,59	6,59	5,97	-0,17
Eksportet e shërbimeve	418.128	275.087	273.454	-34,60	24,71	16,73	-8,55
Importet e mallrave e shërbimeve (fob)	760.932	275.087	610.348	-19,79	44,97	16,73	-8,90
Importet e mallrave	498.054	612.382	466.191	-6,40	29,44	37,25	-1,88
Importet e shërbimeve	262.879	145.082	144.157	-45,16	15,54	8,82	-7,02
PRODHIM I BRËNDSHËM BRUTO	1.691.903	1.644.077	1.632.998	-3,48	100,00	100,00	-3,48

2019 Të dhëna Finale

2020* Të dhëna Gjysëm-finale

Metodologjia

Metodologji dhe klasifikime

Llogaritjet e PBB-së mbështeten metodologjikisht në konceptet bazë të Sistemit Europian të Llogarive (ESA 2010) dhe të Sistemit të Llogarive Kombëtare (SNA 2008) të Organizatës së Kombeve të Bashkuara (OKB). Të dyja këto metodologji janë përditësimet më të fundit të ESA 1995 dhe SNA 1993. Sistemi evropian i llogarive kombëtare dhe rajonale është korniza për matjen e aktiviteteve ekonomike dhe financiare të një sistemi ekonomik, komponentëve të tij dhe lidhjeve midis tyre në një periudhë kohe të dhënë (zakonisht një vit ose një tre-mujor). Transaksionet e kryera nga agjentët ekonomikë në lidhjet e tyre me njësitë e tjera rezidente ose jo rezidente në territorin ekonomik janë objekt i matjeve në llogaritë kombëtare.

Klasifikimet e përdorura në Llogaritë Kombëtare janë:

- Nomeklatura e veprimtarive ekonomike REV .2 (NVE Rev .2);
- Nomeklatura e produkteve (NP);
- Klasifikimi i konsumit individual sipas perdorimit (COICOP);
- Klasifikimi i shpenzimeve të qeverisë sipas funksionit (COFOG).

Burimet e të dhënave

Për vlerësimet e PBB-së përdoret informacioni i siguruar nga burime të ndryshme statistikore dhe administrative. Të dhënat e përdorura mund të jenë prodhim statistikor i vetë INSTAT-it ose i institucioneve të ndryshme kombëtare si Ministrinë, Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve dhe Doganave, Qendra Kombëtare e Biznesit, Banka e Shqipërisë, Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore dhe të tjera. Duke krahasuar këto burime me njëra-tjetrën, arrihet të prodhohet një pamje e vetme e ekonomisë e cila është gjithëpërfshirëse, konsistente, koherente dhe tërësisht e integruar.

Burimet statistikore përfshijnë të dhënat e siguruar nga regjistrime dhe anketa të ndryshme mbi njësitë ekonomike ose familjet ndër të cilat mund të përmendim: Regjistri i Ndërmarrjeve, Regjistrimi i Popullsisë dhe Banesave, Anketa Strukturore pranë Ndërmarrjeve, Anketa e Tregtisë me Pakicë, Anketa e Buxhetit të Familjeve, Anketa e Forcave të Punës, Anketa të Statistikave të Çmimeve, etj.

Burimet administrative përfshijnë të dhëna administrative të mbledhura nga institucione të tjera për qëllime të ndryshme, ndër të cilat mund të përmendim: Pasqyrat financiare vjetore, Tatimi mbi vlerën e

shtuar (TVSH), Statistika financiare monetare, Bilanci i Pagesave, Statistika fiskale të qeverisë, Statistika të tregtisë së jashtme, Të dhëna mbi energjinë elektrike dhe të produkteve energjitike, etj.

Fazat e publikimit dhe Politikat revizionuese

Vlerësimet e PBB-së vjetore kalojnë në dy faza llogaritjesh dhe publikimesh.

- Faza e parë përfshin vlerësimet gjysëm-finale të llogarive vjetore të PBB të vitit "t", të cilat kryhen në periudhën t+15 muaj.
- Faza e dytë përfshin vlerësimet finale të PBB të vitit (t). Në këtë fazë rishikohen dhe njëherë të dhënat e vitit (t) kur vjen seti i të dhënave për vitin (t+1) me qëllim që të përfshihet çdo ndryshim i bërë për vitin (t) dhe të sigurohet konsistenca midis dy viteve të njëpasnjëshëm. Gjatë kësaj faze bëhet dhe balancimi final në nivel produkti midis dy metodave të PBB-së.

Të dhënat e publikuara revizionohen mbështetur në politikat revizionuese të llogarive kombëtare. Vlerësimet vjetore të Produktit të Brendshëm Bruto dhe komponentëve të tij janë subjekt i dy tipeve të revizionimit: të zakonshme dhe të veçanta.

Revizionime të zakonshme:

Revizionimet e zakonshme të PBB-së me baza vjetore janë rezultat i përditësimeve dhe plotësimit të burimeve ekzistuese të të dhënave me informacionin më të fundit për një vit të caktuar "t".

Revizionime të veçanta:

Revizionimet e veçanta vijnë si rezultat i përfshirjes së burimeve të reja të të dhënave statistikore e administrative dhe përmirësimi i atyre ekzistuese, përmirësimi të teknikave statistikore dhe metodave të përpilimit të të dhënave për Llogaritë Kombëtare, ndryshimit të metodologjisë për shkak të standarteve të reja të Sistemit të Llogarive Kombëtare (SNA dhe ESA).

Përkufizime

Produkti i Brendshëm Bruto (PBB): Produkti i brendshëm bruto, vlerësuar me çmimet e tregut, është rezultati final i aktivitetit të prodhimit nga njësitë rezidente prodhuese gjatë një viti . Ai është llogaritur sipas dy mënyrave:

- **PBB me mënyrën e prodhimit** , është i barabartë me shumën e vlerave të shtuara bruto sipas degëve të ndryshme të aktivitetëve, duke shtuar tatimet e taksat e duke i zbritur subvencionet mbi produktet (të cilat nuk u janë shpërndarë sektorëve apo degëve të aktivitetit);

- **PBB sipas mënyrës së shpenzimeve** është i barabartë me përdorimet finale të brendshme të produkteve e shërbimeve (konsumi final efektiv, formimi bruto i kapitalit fikse, ndryshimet e gjendjeve), plus eksportet, minus importet.

Prodhimi: Aktivitet i ushtruar nën kontrollin dhe përgjegjësinë e një njësie institucionale që kombinon burimet në fuqi punëtore, kapital dhe produkte e shërbime për të prodhuar produkte ose kryer shërbime. Proçeset e pastra natyrore pa ndërhyrjen ose kontrollin e njeriut nuk bëjnë pjesë në prodhim. Ekzistojnë tre lloje të prodhimit: prodhim tregu, prodhim i prodhuar për konsum final vetjak dhe prodhim tjetër jo-tregu.

Konsumi i ndërmjetëm: Vlera e produkteve ose shërbimeve të transformuara ose plotësisht të konsumuara gjatë procesit të prodhimit. Përdorimi i aktiveve fikse të vëna në punë nuk merret parasysh. Ai evidentohet në konsumin e kapitalit fikse.

Vlera e shtuar bruto: Vlera e shtuar bruto përfaqëson kontributin e aktiviteteve të ndryshme në PBB dhe llogaritet si diferencë midis prodhimit dhe konsumit të ndërmjetëm.

PBB nominal mat vlerën e produkteve për një periudhë të caktuar kohore, me çmimet e periudhës në të cilin prodhohet produkti (çmimet e tanishme).

PBB real mat produktin total të prodhuar në një ekonomi, për një periudhë të caktuar kohore, por duke marrë parasysh çmimet e një viti bazë (të dhënë-mundet me qenë viti paraardhës ose cili vit caktohet si vit bazë).

Taksat mbi produktet dhe importin: Taksat mbi produkte janë taksat e pagueshme për njësi të disa mallrave dhe shërbimeve si Taksa mbi Vlerën e Shtuar (TVSH), akciza, taksa dhe taksa doganore mbi importet.

Subvencione në produkte: Subvencionet në produkte janë pagesat e pakthyeshme që njësitë e administratës publike bëjnë tek ndërmarrjet si një shumë e caktuar parash për njësi të një malli ose shërbimi. Subvencionet në importe konsistojnë në subvencionimin e mallrave ose shërbimeve që bëhen të pagueshme kur malli kapërcen kufirin e territorit ekonomik ose kur shërbimet i janë kaluar njësite institucionale rezidente.

Konsumi Final: Konsumi Final është një nga komponentët kryesorë të PBB. Ky konsiston në mallrat dhe shërbimet e përdorura nga familjet individuale ose komunitetet dhe llogaritet si shumë e konsumit final të familjeve, konsumit final të administratës publike dhe konsumit final të Institucioneve Jo-Fitimprurëse në Shërbim të Familjeve (IJFSHF).

Konsumi final i familjeve: Llogarit të gjitha mallrat dhe shërbimet që përdoren direkt për të plotësuar kërkesat individuale të familjeve rezidente.

Konsumi final i administratës publike dhe Institucioneve jo fitim prurëse: Përmban vlerën e shërbimeve jotregtare të kryera nga administrata publike dhe nga institucionet jofitimprurëse në përfitim të komuniteteve ose grupe familjesh. Kjo llogaritet si diferencë midis prodhimit të administratës publike dhe IJFSHF dhe vlerës së prodhimit tregtar.

Eksporti neto: Eksporti neto llogaritet si diferencë midis eksportit të mallrave dhe shërbimeve (f .o.b) dhe importit të mallrave dhe shërbimeve (f.o.b).

Formimi Bruto i Kapitalit Fiks: Konsiston në shpenzimet e kryera për kapitale të reja ose për shpenzime të tjera specifike kryer nga prodhuesit në sende ose shërbime me qëllim që të mbajnë, rritin ose zgjerojnë kapacitetin e tyre prodhues ose që të krijojnë kushte të reja përpunimi në të ardhmen.

Ndryshimi i gjendjeve: Përcaktohet si diferencë midis gjendjeve të inventarit dhe në proces të aktiveve qarkulluese në fund dhe në fillim të vitit. Gjendjet përfshijnë: materiale të para dhe materiale të tjera, prodhime, punime shërbime në proces, produkte të gatshme e gjysëm të gatshme, mallra, kafshë, etj.

Çmim bazë: Shuma që prodhuesi merr nga blerësi për njësi të produktit apo shërbimit të prodhuar, pa tatimet dhe subvencionet mbi produktin. Çmimi bazë përjashton shpenzimet e transportit të fatuara më vete.

Çmimet e tregut: janë çmimet pasi shtohen taksat mbi produktet minus subvencionet mbi produktet.

Çmime korrente: Janë çmimet e periudhës referuese. Ato përfaqësojnë çmimin e paguar për të mirat dhe shërbimet në kohën e prodhimit ose të konsumit.

Çmime konstante: Vlerësimet me çmime konstante janë në vlerë reale, pra të korrigjuara për ndryshimet në çmime në lidhje me një vit bazë. Ato janë një mënyrë për të matur ndryshimin real në prodhim.